

Čís. 4971.

Pro otázku, zda bylo objektivně ve veřejném zájmu uvést skutečnosti, o něž jde (§ 6 odst. 3 zák. čís. 108/1933), záleží jen na tom, zda by při pravdivosti stíhaného obvinění bylo zájmem veřejnosti, by obsah obvinění znala; ve veřejném zájmu musí být nejen, by urážlivá skutečnost byla uvedena (sdělena), nýbrž i, by způsob, jak se to stalo, nevybočil z mezí veřejného zájmu.

K pojmu »omluvitelný omyl« ve smyslu § 6 odst. 2 b) zák. o ochraně cti.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1934, Zm I 959/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu v Mostě jako soudu kmetského ze dne 23. září 1933, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin pomluvy podle § 2 zákona o ochraně cti ze dne 28. června 1933, čís. 108 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Bezpodstatné jsou vývody stížnosti, jimiž napadá, zřejmě s hlediska zmatku čís. 9 b) § 281 tr. ř., názor nalézacího soudu, že je v souzeném případě přípustný důkaz omluvitelného omylu, protože prý obžalovaný pronesl obvinění, o něž jde, v zájmu hospodářství obce, tedy v zájmu veřejném. Pokud stěžovatel v této souvislosti bere v odpor i bezelstnost obžalovaného, nejde vůbec o otázku veřejného zájmu, nýbrž jen o otázku, zda se obžalovanému podařil důkaz pravdy neb aspoň omluvitelného omylu, o čemž bude ještě řeč. Pokud však stížnost vytýká, že závadný článek byl uveřejněn jen z důvodu, by napadena byla osoba politicky nepohodlná, jeť připomenouti, že, byl-li čin uvedený v § 1 nebo § 2 zákona na ochranu cti spáchán způsobem, vytčeným v § 6 odst. 3 cit. zák., je důkaz omluvitelného omylu, činící pachatele beztrestným podle § 6 odst. 3 cit. zák. jen tehda možný, je-li uvádění nebo sdělování skutečností, o něž jde, ve veřejném zájmu nebo bylo-li ho potřebí k obhájení oprávněného důležitého zájmu soukromého. Různost doslovu v případech soukromého a veřejného zájmu, poukazuje zřejmě k tomu, že tam, kde jde o veřejný zájem, nerozhoduje úmysl, aby byl tento zájem hájen, nýbrž jen jeho objektivní existence. Záleží tudíž jen na tom, zda by v případě pravdivosti stíhaného obvinění bylo zájmem veřejnosti, by obsah obvinění znala, a sluší proto jen z tohoto hlediska zkoumati, zda uvádění skutečností, o něž jde, bylo objektivně ve veřejném zájmu (viz zprávu výboru ústavněprávního, tisk. 2268 posl. sněmovny z r. 1933 str. 28). Třebaže se tudíž nevyžaduje, že veřejný zájem nemohl být uhájen i jiným způsobem než uveřejněním, poukazuje přece ovšem stylisace »uvádění nebo sdělování skutečností, o jaké jde«, zjevně k tomu, že v uvedeném zájmu veřejném musí být nejen, aby

urážlivá skutečnost byla uvedena nebo sdělena, nýbrž i, by způsob, jak se to stalo, nevybočil z mezí veřejného zájmu (viz Hrabánek-Milota, Nové československé právo tiskové str. 214). Podle toho je však stížnost, doličujíc zmatek čís. 9 b) na zcestí, když jen popírá, že úmysl obžalovaného směřoval k hájení veřejného zájmu, poněvadž okolnost ta by byla právně nezávažná.

Právem však stížnost uplatňuje zmatek neúplnosti rozsudkového výroku o rozhodných skutečnostech podle čís. 5. — — — —

O omluvitelném omylu ve smyslu § 6 odst. 2 b) zák. čís. 108/33 sb. z. a n. lze mluvit jen, byly-li dokázány aspoň takové okolnosti, pro které skutečnosti, o něž jde, mohly býti důvodně pokládány za pravdivé. Při řešení otázky, byly-li tu takové okolnosti, nesměl nalézací soud ponechat stranou vytčené výsledky průvodního řízení, neboť má pro otázku omluvitelného omylu v souzeném případě zajisté závažný význam, zda stromky soukromým obžalobcem zasázené byly skutečně stromky ovocné, pokud se týče zda policejní komise zjistila, že šlo o stromky ovocné, a zda obžalovaný, který si podle vlastního doznání opatřil svoje informace od Josefa Š-y a Františka N-a, tudíž přímo od členů zmíněné již policejní komise, od nich věděl, neb aspoň při normální bedlivosti mohl se od nich dovědět, že se obci ztratily stromky okrasné a že stromky u soukromého obžalobce nalezené byly stromky ovocné. Při tom bude ovšem též zapotřebí zhodnotiti význam těchto okolností v souvislosti s ostatními okolnostmi v průvodním řízení již najevo vyšlými. Nutno zejména věnovati pozornost otázce, proč bylo přes to, že stromky u soukromého obžalobce nalezené byly podle zprávy policejní komise stromky ovocné, pokračováno v šetření, proč zejména starosta P. sám podepsal prohlášení ze dne 14. února 1933 a proč prohlášení to později zase odstranil. Jelikož není vyloučeno, že by nalézací soud, kdyby se byl náležitě vypořádal s vytčenými okolnostmi, dospěl v příčině prvního obvinění k jinému úsudku, co se týče otázky omluvitelného omylu, jde v uvedeném směru skutečně o závažnou neúplnost rozsudkového výroku ve smyslu § 281 čís. 5 tr. ř.

Čís. 4972.

Odvolal-li se jen obviněný, není odvolací soud aprávněn (§§ 477 odst. 2, 281 čís. 11 tr. ř.) změnití trest vězení na trest tuhého vězení, třebaže jej vyměřil kratší dobou, než soud první stolice.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1934, Zm II 91/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Olomouci ze dne 24. července 1930 byl ve výroku o trestu pokud byl Vilému N-ovi vyměřen trest tuhým vězením v trvání 10 dní zostřeného 1 postem porušen zákon v ustanovení § 477 odst. 2 tr. ř., výrok ten se zrušuje a obviněnému Vilému N-ovi vyměřuje se podle § 460 tr. zák. znovu trest, a to trest prostého vězení v trvání 10 dnů, jedním postem zostřeného.